

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an ..... 20 cor.
 pe 3/4 an ..... 16 cor.
 pe 1/2 an ..... 12 cor.
 pe o lună ..... 2 cor.

N-ri de Duminică pe an 4 cor.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERȚIUNILE:

de un nr. garsonat: prima dată în
 local; a doua oară în local; a treia
 oară 3 b. de fiecare publicație.

Astăzi abonamentele, cât și inserțiile
 sînt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat

Scrierile adresate nu se primesc

Procesele noastre.

— Raport special. —

Din lipsă de spațiu am fost nevoiți a întrerupe ieri publicarea decursului procesului al II-lea, cel pentru articolul »Tribuna«, Am dat deja și o parte a discursului de apărare rostit de dl. Dr. Ioan Suciu în calitatea-i de apărător; acum continuăm:

Domnilor Jurați!

După aceste premise trec la articolul incriminat. La 6 Ianuarie 1904 vechea »Tribuna Poporului« a luat numele de »Tribuna« în locul organului încetat, de acelaș nume, la Sibiu.

Din acest incident, precum și din incidentul, că Românimea din comitatul Aradului a rupt pe față cu pasivitatea, a apărut în primul număr al acestui ziar un articol de fond sub titlul »Tribuna«, în care a fost indicată direcțiunea ce are să o urmeze acest organ, pledând pentru activitate și îmbărbătând în ter-înlocuiește pe frații Români, pentru aceasta direcțiune.

Acest articol este incriminat în întregime. Nu știu la ce țintește acuza. Voaște poate să zică, că în acest articol nu este un singur cuvânt, care n'ar fi demn de reprobare, și care n'ar conținea delict de agitațiune? Ce au zis oare acuzatorii lui Kossuth Lajos: »propovăduia egalitatea dreptului personal... de asta era vinovat un bărbat și pentru asta a fost el condamnat în secolul XIX, jumătate veac în urmă, după ce Europa a serbat renașterea drepturilor omenești între acordurile mărețe ale cântului libertății, egalității, și fraternității!

Câtă mărginire!

Și examinând întreg conținutul incriminat al articolului »Tribuna«, întreb pe dl. procuror, ce fel de agitațiune punibilă se cuprinde în pasagele:

»Nu dușmănie, ci frație voim în patria noastră. Nică nu voim să cucerim, ci pace și bună-voire dorim și dreptul nostru și sărăcia ni-o apărăm«.

Orî doar în Ungaria cea atât de fidelă Dinastiei nu-i ertat a declara, că:

»Credincioși suntem Majestății Sale și Țării. Aci trăim, aci muncim, aici zac osămintele sfinte ale părinților noștri, altă țeară, alt pământ nu dorim.

»Dar Români vrem să fim acum și totdeauna. În valea Dunării și prin Carpați, soartea ne-a adunat multe neamuri și seminții devalma. Să trăim în iubire și frățietate. Nu unii pe alții robind, ci deopotrivă drepturi având și împotriva dușmanilor unii pe alții apărând«.

»Pe steagul nostru e scrisă egala îndreptărire«...?

Au doar în patria noastră, cea atât de mult încercată de discordii, e crimă a protesta, că:

»Ceice ne-am urit ne vom iubi. Cei batjocoriți vom cere iertare dela batjocoritorii noștri, căci mai mult trebuie a ne iubi neamul, decât a ne urî unii pe alții, una vom fi«.

Ce ironie crudă!

Incriminzând întreg articolul, dl. procuror pretinde dela D-voastră, dl. jurați, să enunțați prin verdictul D-voastră, că și aceste pasaje conțin agitație contrară statului și »națiunii« maghiare!

Poftim, faceți-ți pe plac, poftim dați-ți pe mână pe acuzat cu prețul că spre acest scop

trebuie să cualifică și rugăciuni de injurători! Poftim, comiteți una, ca asta, dacă nu Vă reține — în ce eu încă sper — conștiința sufletului și jurământul D-voastre depus...

Președintele întrerupe pe vorbitor, admonitându-l să nu suspitioneze pe jurați. Dl. Dr. Suciu continuă astfel:

Dar ca să nu cad în păcatul d-lui acuzător, care rumpea câte o frază din mijlocul unei propozițiuni, ca astfel, formal tendențios, să schimbase înțelesul și ținta articolului întreg, o să-mi permit a Vă da un comentariu pe cât de fidel și sincer, pe atât de nerostabil al fiecărui pasaj, al fiecărei fraze din acest frumos articol incriminat.

Apărătorul ia apoi — după ce da premisele materiei articolului și după ce accentuiază, că acela era scris p-ntru Români, cari toți înțeleg aluziile, cari le făcea autorul cu privire la trecut — pasaj de pasaj, și frază de frază întreg articolul, comentând înțelesul și aprefiind și din punct de vedere juridic nepunibilitatea frazelor și aserțiunilor înșirate.

Acest comentariu, care însăși a durat mai bine de 1 oră, a fost de o superioritate și totodată și atât de interesant și atractiv, în cât toată sala asculta cu mare atențiune. Tineretul român în special, cu mare plăcere și satisfacție. Terminând explicarea articolului incriminat, dl. Suciu se apucă apoi cu o vervă rară de scărmanărea acuzei.

»Da, sunt plângeri în acest articol, gravamine, într-o căror lecuire insistă autorul pentru conlucrare și luptă pe teren constituțional.

Dar de când constituie înșirarea gravaminelor drepte ale cetățeanului ori acelor ale unei naționalități întregi — agitație la ură împotriva »națiunii« maghiare?

De când este într'un stat constituțional provocarea concetățenilor la luptă constituțională pentru drepturile lor, pentru idealul lor legal — fapt punibil?

Să nu uit! Dl. acuzator a bine-voit a distinge astfel, că »deoarece gravaminele atinse în articolul incriminat sunt nebazate (?)« d'aceea pretinde pedepsirea autorului, care acuzând pe Maghiari de neîndreptățirea naționalităților, prin aceasta, indirecte, propagă ura în contra lor.

Ce argumentare imposibilă!

Dl. procuror zice, că plângerile, gravaminele noastre sunt neadevărate, nebazate...

Eu, acuzatul și cu noi dinpreună 3 milioane de Români și alte milioane de alți nemaghiari, susținem că sunt adevărate, drepte plângerile noastre...

Ei bine: chemată este oare aceasta curte cu jurați a decide asupra acestei controversă?

Unde-s garanțiile, că d-nii jurați au toți studiile de drept public pentru, a și înțelege chiar o dispută asupra acestei teme?

Dar chiar de ar exista atari garanții, unde avem siguranța, că D-lor, ca maghiari, vor fi în stare să judece obiectiv în chestie?

D'aceea eu nu urmez pe dl. acuzator pe acest teren al disputei. Precum existența po-

porului nostru ca naționalitate, cu dreptul nostru rali-firești, nu se discută, pentru că »ea să afirmă« așa nici sutele și miile de neîndreptățiri, cari le suferim noi, naționalitățile nemaghiare, nu se pot disputa, ele se afirmă de existente pe toate terenurile vieții publice din patrie, și cine nu e orb, trebuie să le vadă, cine nu e surd, trebuie să le audă.

Cu toate aceste, pentru că dl. procuror atât de sumet se făcea cu grozava »egalitate«, ce domnește în Ungaria, îmi permit a-l întreba, și adresez aceasta întrebare fiecărui Ungur de cinstă: Cu ce scop se susține în Transilvania cea »unită« cu Ungaria o lege electorală excepțională, care vădit țintește la favorizarea elementului maghiar și scurtează pe Români în drepturile lor cetățenești?

Egală îndreptățire e asta?

Și aceasta nedreptate este numai una, dintre miile de neîndreptățiri, cari ni se fac. Un arsenal întreg de dovezi îmi stă la dispoziție, într-o dovadă, că articolul incriminat nu lucră cu afirmări »neadevărate«, ci din contră, că tot cuvântul acestui articol, adevărat, basat este. Dar n'aș dori să mă estind pe acest teren, care — durere — este câmpul plângerilor noastre:

Trece apoi apărătorul a combate acuza din punct de vedere curat juridic. Clar și convingător arată, că acuza deja »a capo« nu era bazată pe litera și înțelesul neîndoielnic al legii penale. Agitare la ură contră »națiunii« maghiare, legea nu cunoaște, ci legea numai de »naționalitate« vorbește, ce nu e una, deși dl. procuror ar voi să introducă șovinismul și în explicarea terminilor tehnici juridici. Descopere cum a observat deja dela început acest greș, dar a tăcut, nefiind dator a lumina pe acuzator spre răul acuzatului.

Expune, cum prin faptul, că acuzatorul a neglijat a fixa textual fiecare frază din articol, aflând de mai comod a incrimina articolul în întregul său, — sunt puși jurații naintea alternativei, că declarând pe acuzat de vinovat, să-și agraveze conștiința cu muștrări izvorînde din aceea, că prin verdictul lor au declarat de punibile și agitatorice și astfel de enunțamente sfinte, ca:

»Nu dușmănie, ci frație voim...«

»Credincioși suntem Majestății Sale și Țării...«

»Pe steagul nostru e scrisă egala îndreptățire...« etc.

Arată în fine, că nici un cuvânt, nici o aluzie a articolului incriminat, nu este îndreptat în contra naționalității maghiare, ci singur numai în contra guvernului și împotriva partidului guvernant, care este compus, e drept, și din »Maghiari« dar — durere — și din Nemaghiari, special »Români p...«

Luminând obiectul din toate punctele de vedere, oratorul își încheie pledoarul său,

care a durat 3 ore întregi, la orele 8 de seară, prin un epilog avântat.

O miă de ani am trăit noi Românii cu Ungurii dinpreună pe aceste plaiuri și câmpii. Și miș de atacuri străine îndreptate contra patriei, împreună le-am respins, luptând Românul d'alăturea cu Maghiarul și imbinându-se sângele lor vărsat în șiroiu roșu... Și Maghiarul lupta nu numai pentru vatra sa, ci lupta pentru averea sa, pentru comotțiile sale și pentru libertățile sale, — până ce Românul, chiar numai pentru vatră — care și ea nu a-lui, ci a Domniei era — lupta. Nimic n'avea Românul, ce să fie propriu al său, decât teritoriul de doi pași, sub care zăceau osâmintele părinților săi și speranța, că oarecândva și lui îi va cădea drept parte proprie un *mormânt*, din dulcea vatră strămoșască.

Și luptat-au strămoșii noștri împreună — dealătura.

Care duh necurat ne puse acum față în față? Care duh necurat țintește a face să uitați d-voastră, Maghiarii...

(Președintele protestează) că numai în buna noastră înțelegere zace chezașia că o să putem rezista curentelor, cari tind a ne înghite pe ambii?...

Maș apelează la simțul de dreptate al juraților, la jurământul lor de a fi imparțiali și a judeca «după lege» și într'un avânt, care a făcut impresie adâncă asupra întregii săli, încheie frumosul său pledoar, cerând achitarea acuzatului.

Președintele, la cererea procurorului reg. îi dă acestuia voia a replica numai mâne zi, deci suspinde pertractarea pe ziua de 27 Oct. n. dimineața la orele 9.

Ziua a două de luptă.

La ora 9 înainte de amiază se continuă pertractarea proc. sului pentru articolul «Tribuna».

Baróthy Pál, acuzatorul, cu un teanc de notițe în mână se ridică pentru a replica apărătorului.

Recunoaște, că s'a greșit cu terminologia de «agitare la ură în contra «națiunii» maghiare, deci — exprimându-și durerea, că și legea «devalvează pe Maghiarii în propria lor țeară», la grad de naționalitate, — cere corigarea ulterioară a acuței greșite.

Trece apoi la o *dispută curat politică, care a durat două ore întregi*. E imposibil să reproducem argumentările pe cât de lungi, pe atât de nebazate ale acuzatorului politizator; credem a fi destul să pomenim, că a citat pe Jancsó, pe Jeszenszky și a delectat publicul maghiar cu năzdrăvanii cetite din pamfletul a două «tineri Români» cari s'au fost dat de unelte oarbe glogorașului din Cluj.

Se laudă apoi cu legea de naționalități, în mână, cetindu-o § de §, că pe lume nu-i țeară așa de marinimoasă față de naționalități, ca Ungaria. *Apostrofează pe apărător, că întru nimic(?) n'a dovedit gravaminele Românilor de adevărate, neagă că poporul Român ar avea ceva în clin cu «ultraștii» fie ei pasiviști ori activiști. Și bate câmpii pe aceasta temă, tot mereu apostrofând pe apărător, că «la asta nu-mi ști răspunde». «Asta nu vei ști-o combate».*

La 11 ore încheie *Baróthy Pál* replica sa, cerând verdict convincător asupra acuzatului.

Apărătorul *Dr. Suci* primise naivitățile dela începutul replicii cu zimbet, dar după ce procurorul tot mai agresiv, tot mai provocător și mai fals începea să argumenteze, dl Suci se puse a nota diligent, din ce auditorul românesc a înțeles îndată, că *apărătorul primește mânușa ce i-se aruncă*

și pe trenul disputei politice și istorice, și are să-l împartășească pe dl procuror de o păruială binemeritată.

Imi sunteți martori, dlor jurați, începe dl *Dr. Suci* *duplica* sa, că eri am căutat și evitat desfășurarea gravaminelor noastre politice, fiindcă țin — și am și accentuat — că nu aici e locul deliberării acelor.

Când însă dl procuror ceasuri de arândul tot mereu politizează și încă cutează a mă apostrofa că n'ași ști desmișii afirmările d-sale, — formal obligat mă simțesc a-l răspunde punct de punct la toate, ca să nu părăsească nici d-sa nici nime altul sala asta, fără a se fi convins, că naționalitatea română într'adevăr în miș de chipuri neîndreptătită este.

Ia apoi și dl *Dr. Suci* legea despre «egala îndreptățire a naționalităților» și începând dela titlu percurge în liniamente mari toate călcările de lege, toate abuzurile, cari s'au comis și să comit în contra literet și spiritului acelei legi.

Trei ore a vorbit dl *Dr. Suci* pe această temă, interesant, convingător și cu verva îndatinată.

Cuprins de inspirația, care și în alte cazuri îl înzestrează cu puterea coplesitoare a cuvântului, argumentând, istorisind și deducții făcând, zdrobia rînd pe rînd toate sofismele șoviniste. Fetele Românilor străluceau, cele ale contrariilor mereu se întuneau, iar dl procuror tot mai pitic devenea.

E imposibil să dăm chiar și numai un estras palid al acestei vorbirii. Dar nu formele hotăresc ci esența, și din punct de vedere al esenței putem să o spunem, că dl *Dr. Suci* n'a lăsat o singură nedreptate făcută nouă, neatinsă, un singur gravamen național al nostru nedespoltat și nedovedit.

Și ca de sfîrșit, adresându-se acuzatorului, cu ironie îl întreabă: »Și acum o să mai susții, că nu pot, nu știu să-ți răspund? Și acum mai afirmi, că plîngerile poporului român sunt nebasate, nemotivate?»

După această strașnică duplică a apărătorului președintele voia să încheie discuția, dar acuzatul ceru și el a i-se da cuvânt.

Vorbirea acuzatului autor, domnul Sever *Bocu* s'a publicat în Nr. 195 al ziarului nostru, însă în multe părți esențiale din cauza grabei mari și a absenței sale din redacție, foarte greșit. Regretăm că din lipsă de spațiu nu o putem reproduce în întregime, ci numai în părțile, cari ținem a le rectifica prin noua lor publicare. Iată discursul de apărare a-l acuzatului:

„Dacă nu mă înșel, păcatul meu este că am agitat naționalitatea română împotriva națiunii „maghiare”. Mărturisesc că în felul ăsta nu înțeleg rostul acuței.

Drept că Maghiarul n'are expresii pentru a distinge „națiunea” „ungară” de „naționalitatea” „maghiară” dar eu așa cred că dl acuzator, când a vorbit de „națiune” și nu de „naționalitate” — numai națiunea ungară a putut-o înțelege!

Naționalitatea română împotriva națiunii „ungare”! Doar naționalitatea română este — chiar după legea Țării — o parte integrantă a națiunii ungară.

Prin urmare atunci și împotriva naționalității române trebuie să am agitat, și pe cine? Tot pe naționalitatea română? După părerea mea asta este un evident paradox.

Contra cui am agitat deci? Poate împotriva națiunii etnice maghiare, respective în contra naționalității maghiare? Să examinăm și cazul acesta. Scot din articol, această singură propoziție, care cu puțină explicare forțată se poate referi la naționalitatea maghiară:

„Știm însă noi Românii, că frații, cari în a lor orbire se cred stăpâni peste noi și țeară, vinează sufletele noastre și prin maghiarisarea

neamului nostru nădăduesc să fie tari și fericiți în asta lume”.

Alta, ce s'ar referi la naționalitatea maghiară, nu aflu de fel nici unde. Ear în asta se cuprinde oare vre-o agitație? Și dacă în adevăr se cuprinde, suntem oare noi de vină? Eu am păcătuit, care am scris acest articol, ori aceia, cari au făcut din această afirmațiune o convingere un principiu politic?

Cred că nime nu va putea nega azi tendențele de maghiarizare a rasei noastre din partea statului. Erau timpuri când aceste tendențe erau negate oficial, azi nime nu mai face secret din ele. A deveni maghiar nu numai în limbă, ci și a însuși înclinare și spirit maghiar, este după spusele ministrului Berzeviczy o necesitate de stat pe terenul învățământului. Un alt bărbat de stat, prim-ministrul de fericită memorie Bánffy Dezső a declarat-o asemenea deschis, că dînsul politica națională maghiară respective idea edificării statului național maghiar, o înțelege așa, că fiecare cetățean să se contopească în rasa maghiară, că fiecare are datoria a fi nu numai cetățean credincios statului, ci a deveni și după limbă maghiar.

Arată apoi cum luptă presa maghiară în contra noastră, fără ca d-nii procurori să strige alarmă.

Intr'aceia în contra noastră apar zilnic cele mai grosolane insulte și atîtări la ură, dintre cari imi permit a Vă prezenta un specimen. În N-rul dela 9 Oct. în organul politic și pămănal „Magyar Közélet” a apărut din peana lui *Dr. Ludvig Rezső* un articol despre naționalitate, al căruia concluzie este următoarea:

„Și rasa maghiară a știut cândva urî dobîndind atunci rezultate peste rezultate. Azi teoriile maniace rău înțelese și servilismul conducătorilor a nimicuit ura din sufletul ei: această putere de însemnătate pentru conservarea de rasă. Nespun de mare serviciu face acela națiunii sale, care de-aci n'ainte trezește această ură și o altoește în inima și sângele noii generațiuni maghiare. Ură profundă trebuie să deșteptăm împotriva tuturor acelor, cari ni-se pun în calea desvotării noastre naționale, împiedecând-o ori retardând-o, pentru că numai împotriva acelor putem urma o luptă inexorabilă, pe care îi urim”.

Acum inchipuiți-vă d-lor jurați, că în acest admirabil essay cuvântul „maghiar” este înlocuit cu acela de român, așa că admirabila teorie să sune astfel: Și rasa română a știut oarecând urî etc. și că în loc de *Dr. Ludvig Rezső* să fie semnat Sever *Bocu*, oare ce ar zice dl procuror?

Ei bine, aceluia domn *Ludwig Rezső* nu i-s'a întîmplat nimic și nici nu i-se va întîmpla.

Spune, că nu există Român de seamă, care să nu susție, că actualul sistem de guvernare oprimează pe Români și umblă a-l maghiariza.

Toți la fel cugetăm și simțim, deci de ce numai pe mine mă urmăriți?! Rog pe dl procuror, ca pe baza principiului de egală îndreptățire să nu facă cu mine excepție, ci aducă aici pe toți cugetătorii români, să aibă toți o soartă cu mine. De ce să mă distingeți numai pe mine? Fie egalitate deplină. Doar așa a înțeles egalitatea și țaranul nostru în 1848 când a întreat: „Mă rog, dacă acum este egalitate — vine pus și nemeșul pe dereș”!

După o argumentare neresturnabilă acuzatul încheie:

Esența însăș a procesului de față este libertatea, precum și chestiunea naționalităților nu este altceva decât chestiunea libertății. Nu se pot aceste două lucruri despărți: naționalitate și libertate. Amândouă deodată au venit în lume, ca fiindte gemene, într'un leagăn au fost culcate și dacă soarta crudă ori sufletul negru al tirăniei ce mereu se reîntoarce, va voi, într'o groapă vor fi și înmormântate. Pentru că se zice, că dacă moare unul dintre gemeni, celalalt de durere încă nu trăește mult.

Și dacă verdictul D-voastră va fi osânditor, atunci ziua de azi fi va totodată o zi de doliu a libertății de presă. Pentru că a prigonii articolul acesta nu se poate, decât pe câmpul li-

bertății de presă, ear acesta — știut este — e teritoriu imun. Dar dacă totuși ai fi în nedumescire cu privire la hotarele unde începe imunitatea acestui teritoriu, Vă rog d-lor jurați aduceți-vă din nou aminte de Ludvig Rezső, pe care vi-l'am citat, și care — așa cred — împins-au destul de departe aceste hotare.

În numele dreptății, al libertății de presă, rog să mă achitați.

Bună jumătate oră a durat și apărarea proprie a acuzatului.

După reasumarea presidială, reasumare greșită, împotriva căreia apărătorul imediat a insinuat recurs de nulitate, — curtea cu jurați s'a retras spre a aduce verdictul. Pe acel timp s'a susprins pertractarea.

Supt decursul pauzei — în special după ținuta atât de oablă a apărării, toți Românii erau convinși, că acuzatul nu o să scape teafăr. Dar nici că recurgea la un Dr. Ioan Suci, ca să-l apere, dacă intenționa acuzatul să scape prin umilire națională, concesiți în ale principiilor și provocarea milei judecătorilor. Las că nici demnitatea ziarului nostru nu admitea așa ceva.

Verdictul deci, îl știam înainte cu toții. Și nu ne-am înșelat în cunoștințele noastre: Jurații au declarat pe acuzat cu mai mult de 7 voturi de *vinovat* în agitație la *ură* contra naționalității maghiare.

Urmând a se măsura pedeapsa, dl procuror *Baróthy* iarăși *pretinde cea mai aspră pedeapsă*.

Dr. Suci cere aplicarea §-lui 92, fiind împrejurările atenuante covârșitoare. *Tribunalul osândește pe acuzatul Sever Bocu la temniță de stat 3 luni și 500 cor. amendă în bani*, care are a se detrage din cauția ziarului nostru.

Cu aceasta, pertractarea monumentală a procesului politic, *intentat nouă pentru programul politic al foilor noastre și al grupării activiste*, petractare, dusă cu toată demnitatea — *s'a încheiat* Juoi seara la 8 ore, după ce a durat 2 zile întregi, sub care restimp neînfringibilul apărător al cauzei și al acuzatului, cu 2 înteruperi, vreme de aproape opt ore întregi a pledat.

Seara Româniea din Orade, în special tinerimea vrednică, s'a adunat în jurul luptătorilor, ascultând muzică românească și doine-doinițe nemaghiarizabile până colo târziu după miezul nopții.

Și mai era un proces politic în căruia dl S. Bocu.

Procesul al III-lea.

Vineri, în 28 Oct. n. a c. s'a pertractat al treilea proces intentat foilor noastre.

Era incriminat un pasaj din articolul de fond «Dezastre», publicat în Nr. 223 din 4/17 Dec. 1903 al «Tribunei Poporului». Acuză suna: că am ațîțat la răscoală (!?). Acuzatul era iarăși dl Sever Bocu.

La orele 9 de dimineață se începe pertractarea.

Senatul tribunalului precum și *curtea cu jurați* se compune din aceleași persoane, deci nu mai pierdem timpul cu înșirarea lor.

Apărător: iarăși dl Dr. Ioan Suci.

Se dă cetire actului de acuză al procuraturii reg. de următoru cuprins:

„Ridic acuză împotriva lui Sever Bocu, etc. — pentrucă publicând el sub titlul de „Dezastre“ un articol de fond în N-rul 223 din 1903 al „Trib. Pop.“ — prin următoarele expresii:

»Aceasta este geneza dezastrelor pe care le vedem în țeara noastră ori în ce parte vom arunca privirile. Și până când nu se va recunoaște aceasta, și nu se va procede în consecința ei, din partea care are puterea de a schimba lucrurile, cauzele care nasc dezastrele nu se vor delătura, ci se vor tot înmulți, până când într-o zi se vor mișca munții . . . dar atunci a bătut ora dezastrului general»

— a adresat o *provocare directă* (!) către cetățenii de naționalitate română din patrie, ca ei adunându-se în cete mari, să silească autoritățile supreme ale statului cu forța și prin amenințări, a satisface dorințelor lor proprii naționaliste, — ear pe guvernul ungar să-l impede în împlinirea chemării sale etc. Actul are numărul 11046/1904 k. ii.

Urmează interogatoriul acuzatului.

Preș: Te recunoști de vinovat?

Acuzatul: Nu.

Preș: La ce ai țintit cu articolul scris?

Acuz: Am scris în contra obstrucției, care dăinuia pe atunci în parlament și am derivat atari simptome din constituționalismul fals, care domnește la noi.

Preș: Ce ai înțeles sub expresia că: „într-o zi se vor mișca munții“?

Acuz: Am înțeles, că perversitatea cu care se suprimă părerea și dorința majorității populației din patrie, cu timpul va duce la un format dezastru întreaga țeară.

După interogator, procurorul propune întrebarea către jurați. Apărătorul nu o excepționează, văzând că este juridic imposibil compusă.

Se trece apoi la lupta cu idei.

Acuzatorul public: Incepe a invinovați inteligența română, care după Dsa visează o „Dacoromânie“, și d'aceea eu dor așteaptă descompunerea Ungariei (!) Trece apoi la articolul incriminat, voind să îl deie înțelesul, că autorul a voit să provoace pe Români la reșcoală în contra Statului și guvernului „maghiar“. Explică că autorul a înțeles sub „munții care se vor mișca“, — pe Români, pentrucă ei locuiesc între munți (ők hegyi lakók) mai comite fel și fel de aiurări șoviniste dl procuror tinăr, pân'ce în fine apelând la patriotismul și simțirea de maghiari a juraților și cerându-le declararea de „vinovat“ al acuzatului.

Apărătorul Dr. Ioan Suci: Din fantoma „Dacoromânie“, care a chemat-o dl acuzator în ajutorul țintei sale, de a ponegri pe acuzat și chiar întreaga inteligența română din patrie, numai cele 5 litere din urmă există și adevărat în forma de *manie bolnăvicioasă* — și vorbesc numai de cei de bunăcredință — a unor creeri, cari în toate afirmările firești ale poporului român văd tendințe vrăjmașe unității statului.

Arată apoi totala lipsă a acuzei de ori ce basă.

Obstrucția nu în interesul și nu împotriva Românilor a fost pornită, de unde deci presupunerea, că autorul ar fi țintit a o curma prin ațărarea românilor la reșcoală?

Explică apoi din punct de vedere juridic că §-ul de lege, pe care și-a basat acuzatorul acuză sa, pretinde ca condițiune o „provocare „directă“ la reșcoală, în lipsă de atare deci nu pot judeca jurații pe acuzat, ori cât ar voi, pentrucă le stă în cale legea pozitivă, pe care au pus jurământ.

N'a întrelăsat dl Dr. Suci a face și acestui proces, atât de forțat, contururile sale potrivite, scoțând prin argumentari foarte nimerite toate pornirile acuzei ca absolut lipsite de ori-ce rost.

După un discurs, de una oară, ținut totdeauna la un nivel înalt juridic și oratoric, dl Dr. Suci cere la fine achitarea acuzatului.

Acuzatul: Mai rostește și dinsul câteva argumente foarte potrivite întru slăbirea acuzei.

Curtea cu jurați după o consultare de abea 3 minute să rentoarce în sală și publică *verdictul*, prin care acuzatul S. Bocu este declarat de *nevinovat*. Pe baza acestui verdict, *tribunalul îl absolvă*.

Am purtat lupta, nu pentru achitarea acuzatului. *Lupta am susținut-o și am purtat-o pentru cauza sfântă a neamului nostru*. Pentrucă am zis în articolul »Tribuna«: »Copii plâng, babele oștează. . . .«

Adunarea de protestare dela Ilia.

Duminecă s'a ținut la Ilia-Murășană, adunarea de protestare a alegătorilor din cercul elect. Dobra-Ilia, contra legilor școlare ale lui Berzeviczy.

Mai mulți tineri inimoși din Orăștie au sosit deja de dimineața la Ilia, pentru a ținea la olaltă și a aranja poporul.

Deși zi de țirg de țară la Deva, unde trag și comunele acestea, — totuși valuri mari de popor din toate satele vecine, au inundat Ilia deja de dimineață. Tinerii din Orăștie erau într'ajutorul inteligenței locale la luminarea poporului și aranjarea lui, — căci se pregătea o primire triumfală deputatului Dr. Vlad, care avea să sosească la ora 1¹/₂ d. a.

Substitutul de prim-pretor Finna, adusesse un pluton de geandarmi.

Poporul rîdea de împănarea stradelor cu geandarmi, dar n'a dat ansă la amestec, urmând liniștit pe conducătorii săi. Finna pusese gând rău adunării. Văzând însă că n'are de ce să acăța, a *provocat* el mulțimea mergând și agrăind pe 2 tineri ce-i vedeă printre popor: d-nii *Ioan Jantea*, cand. de avocat și *Adrian Cristea*, funcționar de bancă, cerându-le să se legitimeze că cine sunt? Tinerii și-au spus numele, dar cu carte de botez ori alt pasaport nu pleaseră de-acasă, și nobilul pandur alui Tisza, necrezându-le cuvântul, a *arestat numai decât pe d-nii Jantea și Cristea*, pedepsindu-i și cu câte 50 cor. pentrucă au pășit ca conducători de popor, fără drept (!!). — Poporul însă nu s'a descurajat. A urmat cu inteligența din loc calea spre gară. Aci era mare de popor. Cel puțin 2000, în frunte cu protopopii G. Oprea (Ilia) și I. Morariu (Dobra), cu advocații Dr. Rozvan, (Ilia), Dr. Manea (Făget), și mulțime de alți cărturari ai ținutului.

Deputatul a fost primit cu colosale ovațiuni. La salutul ce i-s'a făcut, a răspuns scurt și călduros. A urcat apoi în trăsura împodobită toată în frunză verde de stejar, chiar și spițele și obedele roatelor învăluite în verdeață, acest simbol al luptei de alegere dela Dobra. Opt călăreți în costum național, cu căciuli à la Mihaiu, i-au încunjurat trăsura și cu muzica în frunte, a intrat în mijlocul unui conduct imposant și însuflețit de peste 2000 de Români, toți cu frunză verde în pălării. A fost o intrare triumfală în Ilia.

Aci deputatul a mers îndată la fisolgăbirău și făcându-l atent la nelegiuirea ce comite, ținând de jumătate de zi arestați pe doi tineri onorabili, cari n'au venit aici ca vagabonzi, ca să poată fi arestați și trimiși cu șupa, — l'a provocat să-l lase imediat liberi!

Fisolgăbirăul văzându-și greșala sa boacănă, *i-a slobozit numai decât pe cei doi ti-*

neri, cari sosind în mijlocul adunării au fost primiți cu ovațiuni!

S'a început adunarea, Protopopul Iliei, dl G. Oprea a deschis-o, arătând însemnătatea dărilor de seamă a deputaților.

Deputatul Dr. Vlad și-a ținut darea de seamă asupra activității și situației politice, fiind furtunos aclamat de alegători și popor.

A vorbit apoi, în numele alegătorilor, dl P. Vraciu, ales preot, contabil, făcând o revistă asupra activității deputatului Dobrei și propunându-i vot de încredere și mulțumită din partea mandatarilor săi, ceea-ce adunarea i-a și votat unanim și plină de însuflețire!

Frumos și plin de apostolică inspirație a vorbit apoi protopopul Dobrei Iosif Morariu, arătând pericolul ce ne amenință prin noua lege școlară și cerând ca deputatul cercului, cu mandat direct dela ei, alegătorii săi, să lupte cu extremă hotărâre în dieta contra acestei legi ce ne umbrește tot viitorul!

Cu foc tineresc și răpitor a mai vorbit la obiect Dr Victor Bontescu (Hațeg), smulgând de zeci de ori cele mai energice exclamațiuni de protestare contra legilor, din pepturile îndureratei mulțimi!

Resoluția de protestare contra atentului guvernului, ținută în cuvinte foarte energice, a fost subliniată de protestele verbale ale adunării întregi.

În vederea unei eventuale conferențe generale românești, adunarea a aclamat de delegați la conferență pentru cercul Dobrei pe d-nii Dr. Victor Bontescu și Dr. St. Rozvan, adv. — Apoi adunarea s'a închis în cea mai bună ordine.

Răsboiul ruso-japonez.

Evacuarea lui Șahopu de către Japonezi se poate explica prin dorința d'a se sustrage luptei de sleire pe care Rușii îi silesc să o ție și prin hotărârea d'a ocupa la înălțimile lui Iantai o poziție de așteptare; în care să-și poată repara pierderile și să se pregătească pentru noi evenimente.

Se poate de asemenea interpreta mai simplu ca o rectificare parțială a frontului de bătae și ca părăsirea unui punct a cărui conservare implica mai multe primejdii de cât foloase.

Ocuparea dealului Putilov, la 4 kilom. spre răsărit de Șahopu, dedea Rușilor un punct de sprijin tactic spre țărmul stâng al râului; ocuparea parțială a lui Linsipu presintă același avantaj.

Infundat între două maluri, Șahopu, părea cu atât mai puțin posibil de apărat cu cât n'avea nici o eșire spre malul drept și că intenția Japonezilor nu mai era de a forța frontul rus în această direcțiune.

Prima lor manevră consistase în copleșirea aripei drepte rusești; fusese începută din seara zilei de 1 Octombrie și zdrobită a doua zi prin furioasele riposte ale lui Kuropatkin.

Dejucați în tentativa lor, transportau dela stânga la centru, dela armata lui Oku la armata lui Nodzu o parte din forțele lor și se încercau de astă-dată să birue rezistența rusă printr'un atac de front îndreptat în contra lui Șahopu.

Neisbutindu-le nici această nouă întreprindere Kuropatkin menținându-se prin

luptele costișitoare și insistente pe țărmul stâng al fluviului, trebuiau să părăsească în fine partida ca să se apuce de alta sau pentru a se pune într'un repaos strategic, la adăpost de bătaia tunurilor inamice. Aitudinea lor ulterioară ne va face cunoscut la care din aceste din urmă decisiuni s'a oprit.

Un act semnificativ din partea lor ar fi să părăsească partea câmpului de bătae cuprins între Linsipu, Kuliunpu și Lamotun, la cotitura lui Șahopu; păreau în adevăr să ție cu deosebire la această regiune, care presenta pentru ei avantajul de a le deschide dincolo de fluviu calea peste podul drumului de fier, pod dărămat de apărare la finele lunii Septembrie și restabilit de ei în zilele următoare; acopereau și amenințau dreapta rusă dându-le o situație avantajoasă asupra întregii pozițiuni defensive.

Dacă din întâmplare Japonezii s'ar retrage din locul întărit pe care îl ocupă, pasul acesta înapoi ar însemna incontestabil epilogul definitiv al bătăliei dela Saho.

Din străinătate.

Din Macedonia. Ziarul oficios bulgar «Nov Vek» scrie că patriarhatul perde mereu teren. Chestia românilor macedoneuți, ajunsă la cea mai mare încordare nu e încă deslegată și au și început alte mișcări la fel. Drepturile Românilor macedoneni sunt de netăgăduit. Patriarhatul reprezintă azi numai elenismul și e natural ca naționalitățile negrecești să vrea a se ruga în limba lor.

Silințele și intrigile patriarhatului, care vrea să facă pe Sultan să creadă că e la mijloc o mișcare politică, vor rămâne zadarnice și nu încapă îndoială că se va recunoaște naționalitatea aromânească și dreptul ei de a-și administra bisericile și școalele.

Patriarhatul va răspunde atunci numind schismatici pe Aromâni însă e de crezut că alți capi ai bisericii ortodoxe vor refuza să încuviințeze ca violare a dogmei faptul că un popor vrea să se roage lui Dumnezeu în limba sa.

NOUȚĂȚI.

ARAB, 2 Novembre 1904.

— *Expoziția de pictură din Iași.* În unul din saloanele hotelului Traxam, artiștii din Iași cu prilejul vizitei suveranilor au organizat o expresivă de pictură, lucru care rar în orașul nostru. Ziarele locale de obicei atât de sensibile, nu pomenesc nimic de această expoziție, unde să găsească multe pânze frumoase.

Nu m'am saturat privind câteva din peisajele d-lui Em. P. Bardosare un colorit cald, un cer senin, viața palpită în toate pânzele artistului.

Se distinge mult un bătrân cerșitor ce-și numără cei doi, trei gologani câștigați — figura bătrânului e atât de expresivă, trăește — opera e a d-lui Octav Băncilă. Sunt bune pânzele d-lui Ilie Burghelă cât și caricaturile făcute în peniță îndeosebi una: d. Gh. Gh. Nădejde cum doarme în stal la piesa „radarnic”.

Pânzele d-lor C. Stachi și Gh. Popovici sunt frumoase, de asemenea marinele d-lui Voinescu.

— *Afacerea patriarhatului din Constantinopol.* Sunt mai multe luni de zile de când se tot vorbește de o criză patriarhală. La început neînțelegerile din sinul Sinodului se datorau în special arzătoare chestiuni de a se recunoaște oare-ceri drepturi bisericești și Ro-

mânilor din Turcia europeană Patriarhul, care care la început a recunoscut existența unui element românesc numărös și care părea dispus a le acorda ceva drepturi, a fost forțat de majoritatea sinodală nu numai să se abție, dar încă să-și retrageze primele afirmațiuni cu privire la numărul cel mare al Românilor. De atunci criza continuă în mod latent și astăzi se prezintă din nou sub o formă mai acută.

Ceea-ce contribuie acum la neînțelegerea dintre Patriarh și parte din subalternii săi este faptul că patriarhul a susținut înaintea Sinodului desideratele guvernului austro-ungar cu privire la elecțiunile Mitropolitelor din Bosnia și Herțegovina. Deliberările asupra acestui fapt erau să aducă criza patriarhală. Patriarhul a declarat cum-că nu va executa în nici un chip deciziunea defavorabilă a majorității, dacă eventual s'ar da. Acest limbajiu al patriarhului a produs o vie impresie în sinul opozițiunii și Mitropolitul din Durazza a criticat pe Patriarh cu vehemență.

Consiliul mixt al Patriarhiei, aflând despre purtarea Mitropolitului din Durazzo, a cerut dela Patriarh să-l pedepsească, conform canoanelor. Pedepșa patriarhului, care se reducea la faptul că Mitropolitul din Durazzo să nu asiste la câte-va ședințe consecutive, n'a fost luată în vedere, și cum Patriarhul l-a exclus dela ședința sinodală, toți prelații opoziției s'au retras.

Criza izbucnind, Patriarhul a oprit pe Mitropolitul din Durazzo de a asista la serviciul religios și la urma urmei i-a pus în vedere că nu mai face parte din Sinod.

Faptul acesta a indignat și mai mult opoziția care a refuzat de a se întruni la ședința plenară. Opoziția, care voia să se ajungă la împăcare, s'a prezentat la sancțiunea sa Patriarhul cu rugămintea de a reveni asupra deciziunii luate în contra Mitropolitului din Durazzo, dar negocierile n'au avut nici un rezultat și răsturnarea Patriarhului a fost proclamată de opoziție.

În ultima ședință Patriarhul a înlocuit pe Mitropolitul din Durazzo, Serres, Rodos, Etenteropolis, prin mitropolitul din Kyzicos, Trebizonda, Drinopolis și Chio.

Opoziția, la rindul ei, a cerut dela Sublima poartă destituirea Patriarhului, pe când Patriarhul a cerut dela guvern ca în termen de cinci zile Mitropolitul înlocuit să părăsească Capitala.

Cu toate silințele guvernului de a împăca lucrurile, nu s'a ajuns la vreun rezultat. Astfel că criza patriarhală a ajuns până la palat, de unde se așteaptă un rezultat definitiv.

— *Dieta disolvată!* Chiar se gătea ministrul de finanțe Lukács să-și rostească exposeul, când încungiurat de mai mulți deputați se apropie de dînsul președintele dietei Perczel zicându-i cu multă seriozitate:

— Laczi, nu cred să-ți poți face azi exposeul.

— De ce? întrebă mirat ministrul.

— Deoarece am primit azi un act «prea înalt», prin care este disolvată dieta — răspunse președintele.

— Ce spui!? — exclamă ministrul și câțiva serafimi din jurul său cu fața turburată și plină de groază.

Văzând Perczel ce efect avură cuvintele sale asupra ascultătorilor săi, trasă din buzunar o epistolă, care avea următorul cuprins:

»Budapesta, 26 Oct. 1904. Domnule Desideriu Perczel! Prin aceasta disolv camera, prin urmare și casa magnaților încetează de-a mai funcționa. Spuneți alegătorilor D-voastre, că la 30 c. mă voi înstăpâni de pacea și iubirea universală (!), și voi pedepsi păcatele și fărâdelegile ascunse — și voi recompensa pe cei meritoși. — *Palocsai Horvath Róza, doamna și poruncitoarea lumii, împărăteasă romană, regina legitimă a Ungariei.*

— De loc am știut că nu mâna tare, ci mintea slabă a «disolvat-o» — zisă Perczel.

Președintele a dat apoi epistola poliției, ca aceasta să petreacă cu ochii pe cer toarea lumii, ca la caz că i-se va agrava starea mentală, să fie internată în casa nebunilor, înainte de ce s'ar urca pe tronul lumii.

— **Hundesspache.** Bieții Germani emigranți din Ungaria în urma tratamentului «uman» al Germanilor și peste tot al naționalităților din Ungaria din partea soviniștilor guvernanti maghiari intoleranți, povestesc prin ziarele mari germane, cum cinstesc Ungurii limba lui Goethe și Kant. Știm noi că Ungurii au o ură profundă față de tot ce nu poartă timbru maghiar. Nesuferite le sunt lor limbile naționalităților, dar mai ales cea germană, pe care o tractează cu fel de fel de epitete. Și dacă Ungurilor le lipsesc însușirile mai înalte de oameni civilizați și rasă superioară, cu atât mai fuduli, mândrii, desprețuitori sunt față de alții. A batjocori, a rîde de nemaghiari, a-i face de ocară, eată virtutea par excellance maghiară. Știm cât de tare se feresc ei de limba germană, care de altcum le-a servit lor drept bază la cultura lor superficială de azi, câtă luptă au dus ei împotriva acestei limbi și pe drept și pe nedrept.

Și dacă se feresc de a vorbi nemțește și când cere curtuozia, apoi cu atât mai ignobili și proști apar coconășii Maghiari atunci când își învață câinii la cuvinte nemțești. Eată de ce fac zgomot Germanii emigranți în Germania și plini de revoltă în contra magyar emberilor prin organele de frunte ale acestei țări. Faptul în sine este neînsemnat și nu ar merita să fie luat în considerare, dacă n'am cunoaște firea batjocoritoare a Ungurilor. Luând notă și «Budapesti Hirlap» despre această «campanie» împotriva Ungariei (iute se spărie Ungurii, trebuie să o notăm asta), face apel la toți Ungurii crescători de câini «domnești» ca d'aci încolo să-și crească și câinii ungurește, să n'aibă motiv pangermanit a se plînge că Ungurii sunt inconsecvenți în ale maghiarisării; de ce să facă chiar câinii excepție? — Noi îi dăm toată dreptatea numitului ziar maghiar.

— **Magyarembler, teremtete!** „Cronica” din București scrie următoarele șire de haz la adresa Ungurilor. „Francisc Kossuth anunță că va face o interpelare urgentă ministrului de externe pentru a începe acțiune diplomatică pentru a pune capăt omorurilor în masă din Extremul-Orient”.

Mare emoție în toată ungerimea, de trei zile încoace! Un fior de mândrie națională circulează în sufletul fiecărui urmaș al nobilului Arpad, dela cel mai trufaș nemeș până la cel mai jigărit rân-daș din București.

Și cum să nu fie mândru tot poporul maghiar, când el s'a hotărât să se erigeze în campion al păcii, să intervină în săngerosul conflict dintre Ruși și Japonezi și să le strige și unora și altora: *alij!*

Ceea-ce n'a avut curajul să facă nici Anglia, nici Franța, nici Germania, o va face Kossuth, căci el e magyarembler, teremtete!

În acest scop e de prevăzut, că pentru a impune celor doi beligeranți voința poporului unguresc, toți rân-dașii din România vor fi chemați sub arme, se vor face mari provizii de slănină, paprica și gulaș, iar formidabila flotă maghiară a primit ordin să fie gata de plecare. Se spune, că tot deodată s'au început tratative secrete pentru «umpărarea flotei de pe Dâmbovița care, sub comanda amiralului Vasiliu, va avea rolul să oprească la gurile Dunării flota de Marea Neagră, ca să nu înainteze către Budapesta

Vestea despre intențiunea marelui bărbat de stat Kossuth Ferenc a produs o adevărată consternare în Europa. Marile puteri și-au plecat capul de rușine; lașitatea lor apare acum evidentă.

Toate sunt de comun acord că numai un maghiar putea să pună capăt carnagiei din Extremul-Orient.

De aceea tot poporul maghiar, toți nepoții și strănepoții lui Jupan simt, că le înviează în piept curajul, pe care moșul lor îl avea când a intrat „în Spania și la mâna stângă”. Toți bat din pinteni, cântă marșul lui Rakoczy, strigând cu o justă mândrie națională:

Eljen magyarembler!

Un singur popor a rămas mândrit la auzul acestei vești: poporul grecesc, care după cât se spunea hrănea el intenția de a interveni în conflict spre a-i pune capăt. Căci, în afară de Unguri, numai Grecii puteau să impună voința lor atât Rușilor cât și Japonezilor.

Fericite neamuri! „Nemtudom”.

— **Un milionar american rob.** Dincolo de Ocean, milionarii nu sunt așa de rari ca la noi în Europa; ei se găsesc mai pretutindeni, chiar în închisoarea din Sing Sing. Porțile de fier ale acestei închisori s'au deschis de curând pentru a primi doi din această clasă aleasă: unul e fostul pictor renumit Edwin O Quigley și al doilea „Al” Adams, cunoscut sub numele de „regele policy”.

Sunt aproape zece ani decând Quigley a pus în circulație bonuri false pentru un milion de franci prefăcându-l în banii la bancherii din New-York. El a recunoscut fapta și la 25 Ianuarie 1895 fu condamnat la cincisprezece ani reclusiune adecă la maximum. Înainte de condamnarea sa Quigley trăia cu soția și trei copii ai săi într-o casă elegant aranjată în Orange la New-Jersey. După condamnare soția sa se divorță de dînsul și luă copil ca să-i crească dînsa.

Pe timpul șederii sale la Sing-Sing, Quigley a fost un deținut „preferit”: el avea privilegiul de carii nu s'a bucurat nici un alt deținut. Nu i-s'a cerut ca să meargă să-și aranjeze o sufragerie proprie în care mânca cu deținutul Atwood; și pentruca să nu i-se urască el fu ocupat în secțiunea contabilității din închisoare.

La intrarea în închisoare Quigley a pierdut cu desăvîrsire numele său și căzu complet la număr. deveni 50,940. Cu toate avantajele de cari numărul 50,940 se bucura în închisoarea Sing-Sing, el nu pare a se fi simțit bine, căci acum patru ani s'au făcut tot felul de demersuri pe lângă guvernatorul Roosevelt pentru a se obține grațierea lui Quigley.

Acesta a fost așa de convins de rezultatul favorabil al demersurilor, încât a dăruit deținutului angajamentul celulei sale și a comandat pentru dimineața zilei în care trebuia să sosească grațierea chiar trăsura; ziua a sosit și chiar și trăsura, grațierea însă nu, fiind că American Bankers Association a protestat energic contra grațierii unui asemenea criminal. No. 50,940 s'a consolatat curând, și-a adus un biouros frumos, căpătând condei și cerneală și deveni redactor — șef al ziarului săptămânal „Star of Hope” care apare în închisoare.

În această întreprindere el a fost ajutat cu deosebire de No. 52,430 sau Edgar Burnz... Acesta ucisese acum doisprezece ani pe amicul său Herbert B. Fellow agent de state și ispășește crima prin închisoare perpetuă.

Acum Quigley părăsește celula sa. El e fiul unui predicator protestant și a obținut gradul academic la Harvard. E în vîrstă de 44 de ani și pe deplin sănătos. Are de gând să se stabilească în Europa și să înceapă aci o viață nouă.

— **7000 lei pentru o reprezentație.** Printre artiștii înscrisți la Metropolitan din New-York, este și tinărul Enric Carusso, care s'a angajat să dea în fiecare an în America, timp de 4 ani, o serie de 40 reprezentațiuni.

Carusso va percepe 28.000 lei pe an; și toate cheltuelile plătite pentru dînsul, soția sa, cei doi copii și servitorii săi.

Fericitul artist italian intervievat a povestit că e al 21-lea fiu al unui modest funcționar, că este în vîrstă de 31 ani, că a debutat în mod clandestin acum zece ani într'un mic teatru din Napoli, și că era plătit cu 21 lei de reprezentație. Acum fiecare reprezentație a lui Carusso este plătită cu 7000.

— **Pescuirea în marea Nordului.** Incidentul produs în marea Nordului prin atacul pescarilor englezi de către flota rusă a Balticeii,

atrage atenția asupra condițiilor în care se face pescuirea în acea regiune.

În linie dreaptă între eșirea dintre strâmtoarele scandinave și intrarea în canalul „La Manche” se află în mijlocul mării Nordului, faimosul Dogger-Bank sau Bancul din Congres. Este un prund marin lung de 515 kilometri și lat de 64. Apa are acolo o adîncime numai dela 7—30 picioare. În prejurul acestui banc peștele este în mare abundență. Acolo se prind cea mai mare parte dintre milioanele de pești proaspeți consumați în fiecare zi la mesele englezilor.

Altă dată le trebuiau micilor mibarcațiuni ale pescuitului ordinar două zile pentru a-și putea face pescuitul la Dogger-Bank și a se întoarce în porturile după coasta orientală, la Skarborough, Hull, etc. De vre-o 30 de ani însă, flota de pescuit engleză s'a transformat cu totul. Nu mai e compusă din batele cu pînză, ci numai bărci cu vapor care pescuiesc mergând asociate în număr mare. Se numără cu sutele prin porturile de pe coasta orientală engleză. Pot, în aceeași zi, să se ducă la pescuit și să se întoarcă a doua zi destul de vreme ca să poată sosi la Londra să-și desfacă marfa dimineața.

Pe marginea dela sud-est a lui Dogger-Bank, între acest banc și cel numit Weisse Flüche, adică tocmai în mijlocul mării Nordului, se adună batelele pescarilor, unde adesea se întîmplă certuri între pescarii englezi și cei olandezi. Regiunea aceasta se află în drumul de trecere al flotei rusești, trecând din Skagerack în pasul Calais.

— **Ministru și president ministrant.** Zilele trecute actualul ministru-president și șef al clericalilor spanioli Maura a dat, precum se vestește din Madrid expresie în mod îndușitor sentimentelor sale religioase. După moartea prințesei de Asturia, sora regelui Alfonso, ministrul president Maura a grăbit la curte pentru a exprima sentimentul său de adînci regrete familiei regale în numele guvernului. Decedata princesă zăcea deja pe catafalc. Mama regelui îmbrăca în haine de călugăriță pe decedata-fică, ear în jurul catafalcului îngenunchiau 20 de călugărițe, cari se rugau. În camera transformată în capelă făcî preotul de curte chiar pregătiri pentru începerea slujbei pentru iertarea păcatelor și odihna sufletească a răposatei ducese, când observă că nu e nime în apropiere cine să-i asiste la oficierea misei funebre. În momentul acesta sosi ministrul Maura și văzînd perplexitatea preotului, își oferî numai decît serviciile de ministrant. Astfel preotul a cetit rugăciunile asistat de ministrul president. Fericită țară care poate avea astfel de ministru. Am dorî să vedem așa ceva la noi în Ungaria catolică, unde au ajuns la putere calvinii și frații or de cruce, jidanii!

De altcum nu este cazul acesta rar în evul mediu au fost dese aceste casuri. S'a întîmplat chiar ca domnitori să minstreze la altarul Domnului. Așa de pildă Carol V. a ministrat mai de multe ori, ear după-ce a abdicat de tron, s'a retras la mănăstire.

— **Reforme în Rusia.** Din Petersburg se anunță că principele Mirski, ministru de interne, a supus aprobării împăratului reformele de făcut în rostul ministrului de interne. Proiectul conține nu mai puțin de 43 articole.

Împăratul a pus pe raportul ministrului următoarea rezoluție: „Citit și aprobat cu plăcere” și ar fi spus principelui: „Sunt convins principe, că vei concilia toate inimile. D-zeu să te lumineze și să te binecuvinteze. Împăratul te va susține”.

— **Casele de croitorie din Paris.** Ceea-ce câștigă confecțiunea din Paris, sau așa zisa „La couture” este dacă am crede ceea-ce se afirmă, uimitor. Casele de cari se vorbește, aparțin celor dintâi din lume.

Se zice, că Doeillet, care a deschis de abia acum șapte ani afacerea sa pe piața Ven-

dome, a câștigat în ultimul an 700000 franci, Francisc 800000 franci. Doucet cam tot atât. Beer câștigă la o vânzare de 4000000, anual 800000 franci până la 1 milion, Bechoff, David. & Coe o afacere încă nouă, dar care și-a luat avânt și face afaceri cu americane bogate, ar fi câștigat în ultimul an 500000 franci.

Câștigul lui Paquin e limpede, căci aci e vorba despre o societate pe acțiuni. La capitalul de 10 milioane s'au plătit în ultimii ani 10 la sută dividende sau un câștig net de 1 milion, deși domnul și doamna Paquin au ca directori ai afacerii un venit de 200000 franci anual. În rue Royale se află o afacere a doamnei Suzanne, bine reputată, ce-ar fi câștigat în ultimul an 300000 franci.

Aceste cifre arată cum confecțiunea din Paris, care lucrează cu clientela particulară în en gros, știe să câștige.

— **Atragem atențiunea binevoitoare a p. t. public de dame asupra inseratului dlui Hauer Lajos farmacist în ARAD (Pécskai-út).**

Atragem atenția on. public asupra anunțului a lui Igaz Sándor.

VISUL LUI MIHAI VITEAZUL¹⁾.

„O, ochii mei d'acuma străluminăși îmi sunt
Și brațul meu e tare,
Să 'mbrățișez pământul pornit-am pe pământ,
Să fiu mai mare, mare...
Vestit riteaz să 'nculec pe culmea 'nzăpădată
Să 'mbrățișez Carpații,
Mânuchi semeș să fie acum întâia dată
Din Dacia toți frații.

Văd umbre aburite în stare ca străbunii
O vină, vină, vină,
De aur skiptru'n mână lui Vodă Mihai puni't
Fecioară, prea senină,
Și foc și răsbunare să fulgere ostașii
In rândurile-armate,
Lui Soliman cu groază precum s' 'ntădarse pașii
Pe Batory 'l voi bate.

A înimit furtună îmi clocotă 'n turbare
Să piară dar dușmăni,
Ascult amarnic plânsul și plânsul greu mă doare
Al mândrei Transilvanii.
Ai munților mari codri să fie țării salbă,
Hotar să-mi fie Tisa,
In chip împărătește să-mi iau ungered'n Alba
D'o fi să-mi fie scrisă.

Domniță 'n haină albă, o, ștergeți ochii; șterge
Din suflet orice spaimă
O stea prea luminoasă năntea mea tot merge
Pe căile de faimă.
Și repede-o vrea Domnul să rotungesc cu Nistrul
Măreața 'mpărăție,
Trei slobode coroane topind apoi, sinistrul
Vou face una fie.

Stihile-ard în larguri și 'n vilvoră grozavă
Și foc sunt Dumărenii,
O, văd în cer de pață veghind în sfânta slavă
Ai țării mele genii.
In lume-oi purta viscol, și peste mări, departe
Și mai departe sapa,
Cu care născoci-voi adânc lăcaș de moarte
Lui Rudolf și lui Papa.

Gaz. Studenților. Iuliu Dragomirescu.

Bibliografie.

A apărut de Dr. Augustin Bunea canonic metrop. 1. Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. *Cestium din dreptul și istoria bisericii românești unite*, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 fileri. Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. *Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein*, (1728—1751) Blaj 8° mare, 422+XVI pag. Costă 4 cor., (pentru România 5 lei).

¹⁾ Fragment de poemă eroică.

4. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în Schematismul arhiepiscopiei de A.-Iulia și Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. *Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Petru Aron*, Sibiu 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. *Vechile episcopii românești: a Vadului, Geagiului, Silvașului și Belgradului*, Blaj 1903 8° 162 pag. Prețul 2 sor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. *Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovic*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fileri (pentru România 5 lei).

8. *Discursuri, Autonomia bisericească, Di-verse*. Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți se pot procura dela tipografia semin. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul spădându-se banii înainte, — ori contra rambursă. 890 — 11

Liturgia sfântului Ioan Gură-de-aur, pusă pe note muzicale, după melodiile celor opt-glasuri bisericești și armonizată, pentru corurile de 4 voci bărbătești, de Iuliu Birou, nvătător și cantor primar, și dirigentul corului Reuniunii de cântări „Armonia“ din Tievantul Mare, (p. u. Kákova). *Opul I.* Editura autorului. Toate drepturile rezervate. Prețul 5 coroane, plus 30 filleri pentru porto.

Se află de vânzare la autor și la Librăria Petru Simion în Arad.

A apărut: *Curs practic de Constituția Patriei* sau drepturile și datorințele cetățenești pentru școalele popor le de Iuliu Vuia director și inv. Librăria Ciureu Brașov. Prețul 40 bani.

„Biserica și podul din Borzești“, de Dr. C. I. Istrati.

precum și o ochire relativă la bisericile zidite de Stefan cel mare. Cartea e inzeștrată cu 49 chipuri bine reproduse și se expediază contra Lei 3.50 de către librăria depozitară C. Sfetea din București, franco și recomandat.

Din public*).

Spre lămurire.

În calitate de preot, am condamnat totdeauna, apariția în public a afacerilor personale pe calea gazetelor. După modestele mele vederi, este mai virtuos de condamnat, când fețele bisericești își iau refugiu, a se țiri reciproc prin gazete, căci își arată — vede ori și cine — lipsa puterii spirituale, care ar trebui, să fie stăpână peste pornirile carnei. Astfel de dovadă, ne ofere răspunsul dlui Dr. Petru Ionescu din nr. 193 al „Tribunei“ a. c. D-sa, nu se mărginește a răspunde M. O. domn Mihai Juica, ci face aluziuni, mă provoacă și atacă și pe subscrișul.

Ași călca cinstea cinului preoțesc, așa comite un ce contra convingerilor mele, dacă mi-aș lua refugiu la acest loc, să resping multele și îndreșnețele atacuri, ce mi-le îndreaptă dl Dr. Ionescu, deși declar că am argumente zdrobitoare contra aceluia, dar doresc a le duce înaintea forului competent, pe care-l cinstesc și-l află în prima linia chemat, ori a mă condamna, ori a mă achita de sub gravele învinuiri ale dlui Dr. Ionescu. Acest for de sine înțeles este Ven. Consistor.

Invit pe dl Dr. Ionescu: ducă-și d-sa dovezile sale ce are contra mea — cum zice d-sa culese din „birt“ din țîrg, „gară“ și dela moară, la forul amintit, cu atât mai virtuos, căci din răspunsul d-sale observ un lucru cinstit: Titulează pe P. Sântitul și conducătorii Consistorului cuviincios, altă dată îl numea... altcum! Acolo ne este d-le Dr. locul de refuire, dar apoi să nu fie cu supărare, dacă dela acel for te veți re'ntoarce cu mari decepțiuni.

Pentru mult onoratul public cetitor află de bine, a da o singură probă despre stătornicia dlui Ionescu și țaria lui de caracter, ca om „cu grad de universitate“. Las anume, să vorbească însuși dl Dr. Ionescu din epistola ce a adresat, unui domn învățător de aici, când adecă acest din urmă îl strânsese rău cu ușa,

* Pentru cele cuprinse în această rubrică Redacția nu primește răspunderea.

pe dl Dr. pentru altă epistolă, în care mă numea pe subscrișul, protopop și alți preoți nedoctori „nulițăi“. Eată ce zice dl Dr. Ionescu între altele: „Durerea mea era cu atât mai mare, pentru-că credeam că acțiunea contra mea e pusă la cale de părintele Oprea, pe care eu totdeauna l'am stimat și iubit pentru manierile sale fine, și de câte ori am convenit, am vorbit unul cu altul, cu cea mai mare dragoste“.

„Acum mă bucur că părintele Oprea, nu s'a dimis la lucruri necinstite, pentru-că eu consider de cel mai mârșav lucru, dacă prin minciuni și calumni caută cineva să strice altuia, și totdeauna m'am luptat contra unor astfel de oameni, de cari durere destui avem în biserică noastră.“

„Aflu din epistola d-tale că cuvântul „nulițăi“ din epistola mea îl aplici la persoana părintelui Oprea și presentii lucrul astfel ca și când eu pe părintele Oprea l'ași fi numit „nulițăi“. Te rog să nu înțelegi astfel lucrul, pentru-că eu nu l'am înțeles așa, ci am vorbit în general de „nulițăi“, pentru-că era vorba de oameni cu calificățiune universitară.“

„Că dl Oprea sau altul va ajunge protopresbiter, ori ba, nu se știe, și eu din parte-mi, nu mă voi supăra pe nime, ci prietin voiu rămânea cu respectivul, cum am rămas cu regretatul Terfelogă. Ven. Consistor își va face datorința, dar să nu căutăm noi candidații să ne discredităm înaintea alegătorilor, căci prin aceasta ne arătăm slabi“.

„După destrășirile date consider epistola d-tale de nescrisă și nu voiu face nici o întrebuintare de ea, căci eu voiu fi cel dintăiu care voiu felicita pe părintele Oprea, dacă eventual Ven. Consistor l'ar afla mai demn decât pe mine pentru postul de protopop“.

Cu stimă:
Dr. P. Ionescu, m. p.

Cu aceasta cred a fi lămurit on. public cetitor după espectorările veninoase din Nr. 193 ale dlui Dr. Ionescu.

Moldova-nouă, la 26 Oct. 1904 n.

Semnez cu distinsă stimă:

Traian Oprea,
paroh gr. or. român.

5897 szám. 1904 tkvl.

Árverési hirdetés és feltételek.

A borosjenői kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Victoria“ takarékos és hitelintézet bejegyzett cégnek és az aradi kir. pénzügyigazgatóság miut a kir. kincstár képviselője ezennel kimondott esatlakozó társa végrehajtóknak, Serb Péter fényesi lakos végrehajtás szenedő elleni 400 korona tőke és több követelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte minek folytán az aradi kir. törvényszék és a butyini kir. járásbíróóság területén fekvő és a Fényesi 82 számú telekkönyvben A I. sor. 1—5 (64—65)278, 383, 351, 437, 444/b hr. számmal jelölt ház, beütelek, szántó földek és rőből álló ingatlanok felerésze 864 korona kikiáltási árban az 1904 évi november hó 30 napjának délelőtti 10 orakor Fényes község házánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felüligőret nem tétetik, — az elárverendő ingatlan a kikiáltási áron alól is elfogadati.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagy 86 kor. 40 fillér kőszpénzben, vagy az 1881 november hó 1-én kelt 3333 számú igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt övadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881.60 tez. 170 §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál délelőtti előleges elhelyezéséről kiállított elismerőnyent átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedéséről számított 15 nap alatt, — a másodikat ugyan azon naptól számított 45 nap alatt, — a harmadikat pedig ugyan azon naptól számított 45 nap alatt, — minden egyes vételérti részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvénykapcsában az 1881. december 6-án 39425. I. M. szám alatt kelt rendeletében előírt módon a n. butyini kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánat-pénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíróóság telekkönyvi hatóságánál, Fényes, Jászás és Jászashely községek előljárásiainál megtekinthetők.

Borosjenő 1904 évi július hó 26-án
kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság
a borosjenői járásbíróóság pecsétje.
kir. albiró.

411.

Redactor responsabil în absența d-lui Ioan Russu-Șirint Sever Bocu.

Editor-proprietar: George Nichiu.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.**BIROU PENTRU CLĂDIRI.**

Temesvár-Jozsofvaros Kossut-utca 6 sz.

— STAMER VILMOS —

ca măiestru zidar și expertizor jurat ca primește construirea de planuri pentru zidire, acordă consilii în orice fel de afaceri de clădire, conduce și supraveghează clădiri; reprezentă fa-865 bricele cele mai capabile de concurs.

Un învețcel absolut de școala industrială este primit ca practicant.

Igaz Szándor

3882

clasiornicar și giuvăerșiu.

— ARAD, Piața Libertății —

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint calceat cumșpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de clasornice și bijuterii.

— Aer, aer, aer curat! este devisa tuturor celor ce sufer de afecțiuni catrachale de plămâni. In adevăr cura de aer curat aduce cu sine, întru cât această se face la locuri corăspunzătoare și în mod rațional, rezultate îmbucurătoare. Pentru milie de oamni însă, pe cari ocupațiunea lor ori aie împrejuriți îi împedecă să meargă la locuri de cură în regiuni muntoase în păduri ori la malul mării pe timp mai îndelungat „Sirolinul“ e o adevărată binecuvântare dumnezeas-

că. Acest syrup face posibil un tratament fără deranierea ocupatiunii de toate zilele. Deia după o folosință de 3—4 lingurițe de cafe la zi face să slăbească tusa, să se împuțineze flegha, ce însoia tușitul, să se simțească o ușurare în respirație, creșterea apetitului și greutateii corporale. Dar celor ce au puțină a cerceta ve-un sanătoriu, n'ar trebui să se lipsească de tovarășia acestui remediu, de oare-ce acesta în ori-ce privință are proprietatea de a potenția curele de aer în măsura cea mai înaltă.

Prăvălia de fer și deosebile instrumente**Fraților Berta**

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrássy-tér 3.
Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în ferții pentru mobile și edificii, cupitoare de fer de Nardag și Meiding de primul rang. Mașine (sparker) pentru bucătării de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, dulapuri pentru ghiță

Arme Ferlach și Piper, puște pentru vânători.

Mopopol de vânzare a coaselor de oțel Barabás Béla și a pompelor de stropit contra neonoșporei pe lângă o garanță de 10 ani.

Instrumente de vieri etc.

Foarfece engleze Solingene veritabile, peneluri și briciuri,

Deposit exclusiv „AHOI“.

Pe seama tinuturilor sud-ungare unieul deposit al iustrului de argint: VENUS pentru cupitoare.

Comandele de provincie se efectuesc pentru prețurile ieftine de zi. 221

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e leac secret.

— vinedcă și inviorează sub garanție. —

Aparatul acesta, vinedcă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșituri de inimă, astma, anurul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala în mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, nardul în pat, migrenza, insomnia, epilepsia, circula-

și neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cart la tractare normală a medicului se vinedcă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este, că vinedcă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omeneșc binefăcătorul curent, când pe deoparte vinedcă cu succes boalele altăoare, eartă pe de altă parte e cel mai bun scut contra imbolnăvirilor.

Deosebida atențiune e a se da împrejuriții, că acest aparat vinedcă boale vechi de 20 ani.

In cancelaria mea seată atestate incurse din toate părțile lumel cari prețuesc cu multumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vinedca prin aparatul meu, primeste banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatată rădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficioș optit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebida-i putere vinedcătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și infirmitatea eststraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțetire.

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

206

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară

și străinătate e:

Miller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K. colțai str. Kálmán.

Nu mai sunt sgârșite, alunite, mi-tesser, pete de fier și alte impurități pe fața aceluia ce folosește vestitul și veritabilul Lapia de castraveți englez al lui Balassa, care este un remediu de tot nestrăicțios, face pielea albă, o recorește și o inviorează. Efectul se vede deia după o folosire de 2—3 ori. Să fim atenți ca fiecare sticlă să aibă signatura lui Balassa. Un hacon costă 2 cor., un săpun de castraveți 1 cor., pudră 1 cor. 20. Se poate căpăti în fiecare farmacie. Pe postă trimite farmacistul Balassa, Budapesta, Erzsébetfalva și în Cașovia drogucristul Pallaghy Kálmán, Fő-utca 1. Să ne păzim be falsificcate. 367

Depositul și atelierul de reparare cel mai vechiu de mașine de cusut și de biciclete în Arad.

Asortiment bogat de

Mașine de cusut Singer

Biciclete engleze și de biciclete cu motor

Clopoțel electric și telefon.

HAMMER VILMOS

ARAD, Szabadság-tér 7. szám.

Nr. Telefonului 96.

Cel mai preferit, mai bun mijloc de colorare a părului e

MELANOGENE

In culoare neagră și brună.

Cu preparatul acesta escelent și nevinovat, păr barbă, mustăți în cinoi minute se pot colora în negru ori brunet. Colorarea e constantă și nu se poate osebi de culoarea naturală, nici cu săpun, nici apă caldă, nu se șterge și nu murdărește.

În nestrăicțios și modul de folosire foarte simplu
Prețul 2 cor. 80 fl. 244

Orice păr cărunt își recapătă culoarea naturală prin folosirea preparatului

Hair Regenerator alui Földes

Acesta nu e farbă, ci un preparat care redă frumuseța naturală a părului. Astfel părul blond devine iar blond, cel brun-brun, cel negru-negru. Prețul 2 cor.

Pentru a face părul blond.

Preparatul acesta, în câteva minute putem prefăce ori-ce păr în culoare atât de plăcută, aurie, în culoarea căneșii. ori cenușie, ori în vre-o altă culoare blondă, fără a ataca părul. — Prețului sticlă mică 1 cor., sticlă mare 2 cor. Rugăm a fi cu atenție la marcă.

G. FÖLDES KELEMEN

FARMACIA ȘI LABORATORIUL CHIMIC, ARAD.

Telefon Nr. 111.

Telefon Nr. 135.

GELLER I.

giuvaergiu.

Arad, Piața Andrassy Nr. 14.

Palatul Hermann. 384

Deposit bogat de bijuterii, de obiecte veritabile de argint, precum și de oroloage de aur și argint.

Reparări și transformări în atelierul propriu.

Condițiunea principală a

FRUMȘETEI

este, ca fața și mâinile să fie fine, ear în scopul acesta mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pelea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesseri supărăcioși, alunițele și petele de flocat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul HAUER LAJOS.

ARAD, Pécskai-ut.

287

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare orî-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în orî-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

⊙ ⊙ *Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.* ⊙ ⊙

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc intru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai iute răsuneț acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.